

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Sisak

KLASA: 041-01/22-03/51
URBROJ: 613-05-22-33
Sisak, 15. studenoga 2022.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Građansko-liberalni
savez
za 2021.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2021.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2021.	16
	Provedba naloga i preporuka	18

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Građansko-liberalnog saveza (dalje u tekstu: Stranka) za 2021.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u srpnju 2017. upisom u Registar političkih stranka, koji vodi Ministarstvo pravosuđa i uprave. Skraćeni naziv Stranke je GLAS, a sjedište Ulica Josipa Pasarića 12, Zagreb.

Politička platforma Stranke, iz srpnja 2017., temelji se na osnovnim političkim ciljevima izgradnje otvorenog društva u kojem se različitosti potiču kao komparativna prednost, a samosvjesni, ispunjeni i uspješni pojedinci pokretači su napretka uz izgradnju stabilnih i predvidivih institucija u službi građana. Područja na koja će se usmjeriti djelovanje Stranke su: individualne slobode i prava, društvo jednakih mogućnosti – socijalna pravednost i smanjenje društvene nejednakosti, gospodarski razvoj, teritorijalna i politička organizacija zemlje, vladavina prava, pravna država i pravosuđe, borba protiv korupcije, javna uprava kao stvarni servis građana i gospodarstva, smanjenje društvene i ekonomske presije te uključivanje građana u proces donošenja odluka na svim razinama.

Statut je najviši normativni akt kojim se uređuje ustroj i rad Stranke. Donesen je u srpnju 2017., a izmjene i dopune u veljači 2019. Statutom su utvrđeni naziv i sjedište, znak, predstavljanje i zastupanje Stranke, ciljevi i način djelovanja, stjecanje članstva te prava i obveze članova, načela ustroja i ustrojstvo (središnja tijela Stranke, županijske organizacije, Gradska organizacija Grada Zagreba koja ima status županijske organizacije i podružnice Stranke), način izbora i opoziva tijela Stranke, organizacijski oblici, trajanje mandata te način odlučivanja, sredstva za rad, financijsko poslovanje, postupak s imovinom u slučaju prestanka rada te druga pitanja od interesa za članstvo i rad Stranke.

Član Stranke može postati svaki punoljetni, poslovno sposoban državljanin Republike Hrvatske koji prihvaća temeljne vrijednosti, Program i Statut Stranke te zadovoljava ostale uvjete propisane Pravilnikom o članstvu i Etičkim kodeksom.

Prema odredbama Statuta, središnja tijela Stranke su: Konvencija, predsjednik, Predsjedništvo, Nacionalno vijeće, Programsko vijeće, Statutarno vijeće i Nadzorni odbor.

Konvencija je najviše upravno tijelo Stranke koju čine predsjednik i potpredsjednici Stranke, članovi središnjih tijela i Programskog vijeća, državni dužnosnici iz redova Stranke, predsjednici podružnica, povjerenici podružnica, općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici iz redova Stranke, vijećnici u županijskim skupštinama, općinskim i gradskim vijećima te vijećima gradskih četvrti grada Zagreba i po jedan izabrani predstavnik podružnica, a može biti izborna, izvještajno-programska i izvanredna. Statutom je uređeno da se izborna konvencija održava jednom u četiri godine, a izvještajno-programska po potrebi, najmanje jednom svake dvije godine. Konvencija utvrđuje temeljne vrijednosti i načela Stranke, donosi i mijenja program i osnovne programske smjernice Stranke te njezinu opću politiku i stajališta, donosi Statut te izmjene i dopune Statuta, deklaracije, odluke i ostale akte iz svoje nadležnosti, raspravlja i prihvaća izvješća o radu središnjih tijela Stranke, bira predsjednika, dva potpredsjednika i četiri člana Predsjedništva, bira svoja radna tijela te članove Nadzornog odbora i Statutarnog vijeća.

Predsjednik Stranke predstavlja i zastupa Stranku te odgovara za njezin rad. Mandat predsjednika traje četiri godine s mogućnošću jednog reizbora. Od srpnja 2017. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2022.) predsjednica Stranke je Anka Mrak-Taritaš, dipl. ing. arh.

Predsjedništvo je najviše izvršno-političko tijelo Stranke koje ima do 17 članova, zasjeda redovito, a najmanje jednom mjesečno. Predsjedništvo provodi program Stranke te odluke Konvencije i Nacionalnog vijeća; raspravlja o svim političkim pitanjima važnim za građane Republike Hrvatske; predlaže izborni program te akte koje donosi Konvencija; vodi brigu o odnosima s javnošću i imenuje glasnogovornika Stranke; koordinira rad središnjih tijela, županijskih organizacija i podružnica; predlaže kandidate Stranke za Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske, predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament, udruživanje i učlanjivanje Stranke u domaće i međunarodne organizacije i asocijacije te odluke o predizbornim i poslijeizbornim koalicijama na nacionalnoj razini, pravilnike o članstvu, radu Statutarnog vijeća i sudova časti, financijskom poslovanju, radu nadzornih odbora, kandidiranju i izborima te Etički kodeks; imenuje izborni stožer Stranke; donosi odluke o osnivanju drugih tijela i tematskih odbora, promjeni adrese Stranke, raspuštanju županijskih organizacija i podružnica te imenovanju povjerenika; iz redova Predsjedništva bira tri člana Programskog vijeća; vodi brigu o materijalno-financijskom poslovanju; predlaže financijski plan, pravilnike o članstvu i visinu članarine te završni račun.

Nacionalno vijeće je najviše političko tijelo Stranke između zasjedanja Konvencije, a čine ga članovi Predsjedništva Stranke, predsjednik Nadzornog odbora, predsjednik Statutarnog vijeća, članovi Programskog vijeća, zastupnici Hrvatskog sabora, članovi Vlade Republike Hrvatske te zastupnici u Europskom parlamentu iz redova Stranke, predsjednici županijskih organizacija i po jedan izabrani predstavnik županijskih organizacija. Nacionalno vijeće, između ostalog, vodi brigu o radu Konvencije; donosi poslovnik o radu Nacionalnog vijeća te bira predsjednika i dva potpredsjednika Nacionalnog vijeća; bira i razrješuje glavnog i međunarodnog tajnika Stranke; donosi izborni program i analizira rezultate izbora; odlučuje o predizbornim i poslijeizbornim koalicijama, kandidatima Stranke za nacionalne izbore te kandidatima za izbore na razini Europske unije te o udruživanju i učlanjivanju Stranke u domaće i međunarodne organizacije; imenuje odbore i druga stručna tijela te utvrđuje kandidate za izbor u tijela Stranke; donosi pravilnike o članstvu, radu Statutarnog vijeća i sudova časti, financijskom poslovanju i radu Nadzornog odbora te kandidiranju i izborima; donosi Etički kodeks; raspravlja i usvaja izvješće o radu kluba zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru; donosi financijski plan i usvaja završni račun te odlučuje o visini godišnje članarine.

Programsko vijeće raspravlja i osmišljava programe i politike Stranke te načine njihove provedbe. Ima do 15 članova koje bira Nacionalno vijeće na prijedlog Predsjedništva, sastaje se po potrebi, a najmanje jednom u dva mjeseca.

Statutarno vijeće je stalno tijelo Stranke od pet članova koje je ovlašteno tumačiti odredbe Statuta, donositi prijedloge izmjena Statuta Stranke te odlučivati o žalbama protiv odluka sudova časti županijske organizacije (drugostupanjski postupak po prijavama članova Stranke i stranačkih tijela).

Nadzorni odbor nadzire zakonitost i statutarnost rada i materijalno-financijsko poslovanje Stranke, ima pet članova i za svoj rad odgovara Konvenciji Stranke, a u slučaju uočenih nepravilnosti u radu pojedinog tijela Stranke u pisanom obliku izvještava Predsjedništvo Stranke i poziva nadležno tijelo da u što kraćem roku ispravi uočene nepravilnosti.

Tajništvo Stranke je stručno-operativno tijelo koje vodi brigu o operativnom funkcioniranju Stranke, vodi službenu evidenciju članova Stranke i izrađuje stranačke iskaznice. Radom Tajništva rukovodi glavni tajnik Stranke, a za svoj rad Tajništvo odgovara Predsjedništvu i predsjedniku Stranke. Predsjedništvo Stranke donijelo je Odluku o organizacijskom ustroju, broju i području rada članova Tajništva stranke (srpanj 2020. i prosinac 2021.). Prema navedenoj Odluci za obavljanje poslova Tajništva ustrojena su radna mjesta (administrativni tajnik, informatičar, glasnogovornik, voditelj odjela za programe i edukaciju, voditelj odjela za organizacijski ustroj) i utvrđene dužnosti (opis poslova) članova Tajništva koji dužnost obavljaju profesionalno, odnosno volonterski ako nema uvjeta za profesionalno obavljanje dužnosti.

Glavni tajnik Stranke bavi se materijalno-financijskim poslovanjem Stranke, brine se o organizaciji i koordinaciji tijela Stranke, o radu Tajništva te o poboljšanju i unaprjeđenju unutarnje organizacije i komunikacije u Stranci, odgovoran je za izvršenje odluka Predsjedništva, predsjednika, Nacionalnog vijeća i Nadzornog odbora te sudjeluje u radu i pripremi svih središnjih tijela Stranke omogućavajući im organizacijske, tehničke i materijalne uvjete za njihov rad.

Na razini županijskih organizacija osniva se Sud časti koji postupa u prvostupanjskom postupku po prijavama članova Stranke i stranačkih tijela.

Koncem 2021. Stranka je imala tri županijske organizacije, 29 podružnica i jednog imenovanog povjerenika u jedinicama lokalne samouprave u kojima nema podružnica.

Stranka je članica europske političke stranke Savez liberala i demokrata za Europu (ALDE – eng. Alliance of Liberals and Democrats for Europe), koja okuplja političke stranke građansko-liberalnog usmjerenja te promiče liberalno-demokratske vrijednosti, a posebno vrijednosti na kojima je utemeljena Europska unija, kao što su poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost te poštovanje ljudskih prava.

Osim Statuta, Stranka je donijela Etički kodeks, Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o radu Statutarnog vijeća i sudova časti te Pravilnik o članstvu kojim je uređen način stjecanja članstva, postupak upisa i vođenja evidencije članstva, brisanja iz evidencije članstva te prava i dužnosti članova Stranke.

Početakom 2021. Stranka je imala jednog zaposlenog (na radnom mjestu glavnog tajnika Stranke koji je zaposlen na neodređeno vrijeme), a koncem 2021. Stranka je imala dva zaposlena (osim na radnom mjestu glavnog tajnika i na radnom mjestu informatičara koji je bio zaposlen na određeno vrijeme od devet mjeseci, odnosno od lipnja 2021. do veljače 2022.).

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Etičkim kodeksom iz rujna 2017., uređena su pravila ponašanja, sukob interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, a koje trebaju poštovati članovi Stranke, nestranački suradnici, odnosno nezavisni kandidati koje Stranka predlaže ili podržava za izvršne ili predstavničke dužnosti.

Pravilnikom o financijskom poslovanju iz rujna 2017. te njegovim izmjenama i dopunama iz prosinca 2019., uređen je način pribavljanja prihoda, vrste prihvatljivih rashoda za stranačke aktivnosti, financijsko planiranje i izvješćivanje te način evidentiranja prihoda i rashoda. Prema odredbama članka 8. navedenog Pravilnika, svaki rashod i izdatak mora se temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja, a zakonski zastupnik, odnosno osoba koju on ovlasti odobrava plaćanje potpisom ili drugom oznakom na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi. Odlukom o imenovanju odgovorne osobe za kontrolu vjerodostojnosti isprava – likvidatora u Građansko-liberalnom savezu (iz listopada 2017.), obveze likvidatora su provjera formalne, materijalne i računске točnosti knjigovodstvenih isprava te odobravanje knjigovodstvenih isprava koje su ispravne i potpune.

Nadzor i izvješćivanje tijela Stranke uređeni su, između ostalog, Statutom Stranke. Uspostavljena je odgovarajuća struktura izvješćivanja unutar tijela Stranke. Nadzorni odbor Stranke razmatra prijedloge programa rada i financijskog plana i njihovo ostvarenje te daje mišljenje i podnosi izvješće Nacionalnom vijeću prije njihova usvajanja. Nadzorni odbor je u siječnju 2022. prihvatio prijedlog Izvješća o izvršenju Programa rada i Financijskog plana za 2021.

Knjigovodstvene usluge koje, između ostalog, obuhvaćaju vođenje poslovnih knjiga te izradu financijskih izvještaja obavlja pravna osoba na temelju zaključenog ugovora iz listopada 2020.

Stranka objavljuje izvještaje i planove te u svrhu unutarnje i vanjske komunikacije koristi svoje mrežne stranice, e-poštu, *online* platforme (Viber, Zoom), društvene mreže (Facebook) te medije javnog informiranja.

Planiranje

U prosincu 2020. Nacionalno vijeće Stranke donijelo je Program rada i Financijski plan za 2021., a u prosincu 2021. Izmjene i dopune Financijskog plana. Tijekom obavljanja revizije (u rujnu 2022.) donesen je ispravak Financijskog plana (zbog računске pogreške).

Financijski plan i Izmjene Financijskog plana sastoje se od plana prihoda i rashoda te obrazloženja financijskog plana. Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 465.000,00 kn, a rashodi u iznosu od 463.000,00 kn. Izmjenama Financijskog plana prihodi su planirani u iznosu od 480.000,00 kn (što je 15.000,00 kn ili 3,2 % više od plana), a rashodi u iznosu od 530.000,00 kn (što je 67.000,00 kn ili 14,5 % više od plana). Nadalje, planiran je manjak prihoda za 2021. u iznosu od 50.000,00 kn, preneseni manjak prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu od 65.634,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 115.634,00 kn.

Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima iz državnog proračuna u iznosu od 455.000,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 2.500,00 kn te prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 12.500,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 272.000,00 kn (koji se sastoje od rashoda za usluge u iznosu od 249.000,00 kn, rashoda za materijal i energiju u iznosu od 5.000,00 kn te ostalih nespomenutih materijalnih rashoda u iznosu od 18.000,00 kn), rashode za zaposlene u iznosu od 254.000,00 kn, financijske rashode u iznosu od 3.000,00 kn te ostale rashode u iznosu od 1.000,00 kn.

Programom rada za 2021. planirani su ciljevi Stranke, aktivnosti potrebne za ostvarenje planiranih ciljeva te financijska sredstva za provođenje planiranih aktivnosti. Planirani ciljevi odnose se na organizacijski ustroj (uspostava podružnica i županijskih organizacija na području Republike Hrvatske te uspostava središnjih tijela Stranke, a u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima ne postoje ustrojstveni oblici predviđeno je imenovanje povjerenika), unutarstranačku komunikaciju i edukaciju (ponuditi redovite i izvanredne programe obrazovanja o programima i politikama Stranke, metodama političkog rada i organizacijskog jačanja Stranke, osiguravajući ujedno platforme za razmjenu iskustava, upoznavanje i druženje, odnosno međusobnu komunikaciju članova sa ili bez užeg političkog fokusa), intenzivniju komunikaciju s javnosti s obzirom na to da je 2021. izborna godina u kojoj su održani lokalni izbori (pravodobna, pouzdana i iscrpna dvosmjerna komunikacija između Stranke i opće javnosti putem masovnih medija, društvenih mreža i drugih oblika komunikacije), produbljivanje suradnje i međunarodne aktivnosti u radu i partnerstvu s ostalim liberalnim političkim strankama unutar i izvan Europske unije te donošenje izbornog programa Stranke.

Planirane aktivnosti u 2021. odnose se na sudjelovanje na lokalnim izborima, intenzivniju uspostavu i širenje mreže postojećih i privlačenje novih članova (obilasci terena stranačkih čelnika, održavanje sjednica središnjih tijela Stranke te seminara i konferencija u različitim dijelovima Republike Hrvatske), održavanje političko-obrazovnih seminara, konferencija, predavanja, neformalna druženja na lokalnoj i nacionalnoj razini ili komunikacije u različitim formatima koje Stranka organizira uz podršku središnjih tijela Stranke, u suradnji s domaćim ili inozemnim sestrinskim političkim strankama ili organizacijama, redovne sastanke pojedinih organizacijskih tijela Stranke, redovito održavanje mrežnih stranica i drugih oblika internetske komunikacije, aktivnosti zastupnika i lokalnih vijećnika, akcije na terenu i sve oblike unutarstranačkog informiranja, redovnu komunikaciju s novinarima (konferencije za medije, izjave ili intervjui predstavnika Stranke u lokalnim i nacionalnim medijima), objavljivanje ili oglašavanje različitih oblika medijskih sadržaja putem društvenih mreža (Facebook, Instagram, Twitter), aktivnosti praćenja medija, istraživanje javnog mnijenja, savjetovanje za odnose s javnošću i treninge za javne nastupe.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2021. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji, Program rada i Financijski plan za 2021. te Izmjene i dopune Financijskog plana i Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. u propisanom roku dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 482.472,00 kn, što je 34.750,00 kn ili 7,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 2.472,00 kn ili 0,5 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	318.099,00	438.461,00	137,8
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	0,00	18.780,00	-
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	66.323,00	12.730,00	19,2
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	63.300,00	12.500,00	19,7
5.	Drugi prihodi	0,00	1,00	-
	Ukupni prihodi	447.722,00	482.472,00	107,8

Vrijednosno su značajniji prihodi iz državnog proračuna koji su ostvareni u iznosu od 438.461,00 kn ili 90,9 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi (iz proračuna jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave, od dobrovoljnih priloga/donacija, od članarina i članskih doprinosa i drugi prihodi) ostvareni su u iznosu od 44.011,00 kn ili 9,1 % ukupno ostvarenih prihoda.

U 2021. ostvareni su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji nisu bili ostvareni prethodne godine jer su u svibnju 2021. održani izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika (lokalni izbori) na kojima je Stranka sudjelovala i dobila članove u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 438.461,00 kn odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su u skladu s odredbom članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru i nezavisni zastupnici. Na temelju odredaba članaka 7. i 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je u siječnju, srpnju i rujnu 2021. odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 6/21, 78/21 i 107/21), prema kojima se Stranci raspoređuju sredstva za jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru (10. saziv Hrvatskog sabora). U skladu s navedenim odlukama, sredstva za 2021. doznačena su tromjesečno na račun za redovno poslovanje Stranke (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu 2021.).

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 18.780,00 kn i odnose se na prihode ostvarene iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje u iznosu od 11.280,00 kn te prihode od naknada troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i članova vijeća mjesnih odbora u iznosu od 7.500,00 kn.

Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 11.280,00 kn ostvareni su iz proračuna tri grada (Velika Gorica, Krapina, Kraljevica) i Općine Malinska-Dubašnica te Bjelovarsko-bilogorske županije na temelju odluka predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama članka 6. i 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici, a jedinice samouprave proračunom utvrđuju visinu sredstava za svaku godinu za koju se proračun donosi (u najmanjem iznosu propisanom navedenim Zakonom). Sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih zastupničkih mjesta odnosno mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, prema članku 10., stavku 3. navedenog Zakona, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nakon lokalnih izbora Stranka je osvojila vijećničke mandate u predstavničkim tijelima šest jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Bjelovarsko-bilogorska županija, gradovi Velika Gorica, Krapina i Kraljevica te općine Malinska-Dubašnica i Štefanje) u kojima ima ukupno sedam vijećnika.

Prihodi od naknada troškova izborne promidžbe ostvareni su u iznosu od 7.500,00 kn, od čega je naknada u iznosu od 2.500,00 kn ostvarena prema odredbama članka 42. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, kojima je propisano da pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna jedinica samouprave, između ostalog, imaju političke stranke i liste grupe birača, koje na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave, dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela. Sredstva se raspoređuju političkim strankama i listama grupe birača razmjerno broju članova predstavničkog tijela koje je pojedina politička stranka dobila, odnosno razmjerno dobivenim glasovima. Visina naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđena je Odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 41/21) razmjerno broju stanovnika u jedinicama lokalne samouprave te odlukama općinskih i gradskih izbornih povjerenstva. Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 5.000,00 kn ostvareni su prema Odluci o naknadi troškova izborne promidžbe za izbor članova vijeća mjesnih odbora na području Grada Krapine.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni u iznosu od 12.730,00 kn odnose se na članarine u iznosu od 5.700,00 kn i članske doprinose u iznosu od 7.030,00 kn. Stranka je donijela Odluku o visini članarine članova Stranke u 2017., a u prosincu 2020. donesena je Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o visini članarine članova Stranke, prema kojoj članovi Stranke na dobrovoljnoj osnovi plaćaju godišnju članarinu u iznosu od 100,00 kn. U srpnju 2020. donesena je Odluka o korigiranju članarine državne dužnosnice te u lipnju 2021.

Odluka o korigiranju članarine vijećnicima Stranke u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prema kojima navedeni članovi plaćaju članarinu te članske doprinose također na dobrovoljnoj osnovi, prema Odluci o izmjenama i dopuni Odluke o visini članarine članova Stranke.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 12.500,00 kn ili 2,6 % ukupno ostvarenih prihoda, što je 50.800,00 kn ili 80,3 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Dobrovoljni prilozima (donacije) ostvareni su za financiranje redovne političke aktivnosti Stranke u novcu, od četiri fizičke osobe. Dobrovoljni prilozima (donacije) primljeni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, kojima su propisane vrste, način uplate i iznosi dobrovoljnih priloga (donacija). Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) vođene su propisane evidencije, za donacije čija je vrijednost veća od 5.000,00 kn zaključeni su ugovori, a uplatiteljima (davateljima) dobrovoljnih priloga (donacija) izdane su potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19).

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 585.281,00 kn, što je 81.381,00 kn ili 16,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 55.281,00 kn ili 10,4 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	64.681,00	254.174,00	393,0
2.	Materijalni rashodi	429.275,00	326.165,00	76,0
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	337.729,00	217.929,00	64,5
2.2.	Drugi materijalni rashodi	91.546,00	108.236,00	118,2
3.	Rashodi amortizacije	7.123,00	0,00	-
4.	Financijski rashodi	2.329,00	4.847,00	208,1
5.	Drugi rashodi	492,00	95,00	19,3
	Ukupni rashodi	503.900,00	585.281,00	116,2
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	447.722,00	482.472,00	107,8
	Manjak prihoda	56.178,00	102.809,00	183,0

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 326.165,00 kn ili 55,7 % te rashode za zaposlene u iznosu od 254.174,00 kn ili 43,4 % ukupno ostvarenih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje rashoda odnosi se na rashode za zaposlene koji su veći za 189.493,00 kn ili 293,0 %, jer Stranka do kolovoza 2020. nije imala zaposlenih, a koncem 2021. imala je dva zaposlena. Vrijednosno značajnije su smanjeni materijalni rashodi za 103.110,00 kn ili 24,0 % zbog manje ostvarenih rashoda za promidžbu i informiranje.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 254.174,00 kn. Odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 213.025,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 35.149,00 kn i druge rashode za zaposlene (regres) u iznosu od 6.000,00 kn, i to do lipnja 2021. za jednog zaposlenika, a nakon lipnja 2021. za dva zaposlenika. Plaće su obračunane i isplaćene u skladu sa zakonima i drugim propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća.

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi u iznosu od 326.165,00 kn odnose se na rashode za promidžbu i informiranje u iznosu od 217.929,00 kn i druge materijalne rashode u iznosu od 108.236,00 kn.

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni u iznosu od 217.929,00 kn odnose se na rashode za financiranje izborne promidžbe za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 54.819,00 kn (između ostalog, usluge oglašavanja u elektroničkim medijima, grafičke i tiskarske usluge), za redovno poslovanje Stranke u iznosu od 58.731,00 kn te za uplatu/prijenos sredstava političkim strankama – koalicijskim partnerima i kandidatima na lokalnim izborima u iznosu od 104.379,00 kn.

U svibnju 2021. održani su izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izbori za općinske načelnike, gradonačelnike i župane te njihove zamjenike i izbori za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda (dalje u tekstu: lokalni izbori). Prema podacima Stranke i informacija dostupnih na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva, Stranka je na lokalnim izborima sudjelovala na izborima za članove predstavničkih i izvršnih tijela. Za izbor članova predstavničkih tijela bila je nositelj koalicijske liste u dvije i sudionik u šest lokalnih jedinica, a u dvije lokalne jedinice izašla je samostalno. U ožujku i travnju 2021. zaključila je s osam političkih stranaka – koalicijskih partnera (Damir Bajš Nezavisna lista, Demokrati, Hrvatski laburisti – Stranka rada, Hrvatska socijalno-liberalna stranka, Hrvatska seljačka stranka, Hrvatska stranka umirovljenika, Primorsko goranski savez te Socijaldemokratska partija Hrvatske) devet sporazuma te jedan dodatak Sporazumu o političkoj suradnji i zajedničkom izlasku na lokalne izbore. Koalicijski sporazumi odnose se na suradnju na izborima za predstavnička i izvršna tijela Grada Zagreba, Zagrebačke županije, područje Bjelovarsko-bilogorske županije i gradova Velike Gorice, Dubrovnika, Koprivnice, Križevaca, Krapine i Kraljevice. Navedenim sporazumima uređeno je, između ostalog, utvrđivanje kandidacijskih lista za izbor članova predstavničkih i izvršnih tijela, nositelji, odnosno obveza otvaranja posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe, sudjelovanje u financiranju izborne promidžbe i raspored naknade troškova izborne promidžbe. Pojednim koalicijskim sporazumima nije jasno utvrđen način financiranja i obračuna troškova zajedničkog izlaska na izbore ni podjela naknade troškova izborne promidžbe.

Stranka nema obračune financiranja zajedničkog izlaska na izbore za koalicijske sporazume gdje je Stranka bila nositelj, kao ni obračune financiranja zajedničkog izlaska na izbore za koalicijske sporazume u kojima je Stranka bila koalicijski partner, a nositelji koalicijskih lista bile su druge političke stranke – koalicijski partneri. Stranka je otvorila posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe za članove predstavničkih tijela u lokalnim jedinicama u kojima je sudjelovala samostalno i kao nositelj koalicijske liste. Sastavila je financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe te ih u propisanom roku dostavila Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Podaci iskazani u spomenutim financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i iskazanim u financijskim izvještajima Stranke. Nakon podmirenja obveza, u kolovozu 2021. posebni računi za financiranje troškova izborne promidžbe su zatvoreni (na njima nije bilo neutrošenih sredstava).

Skreće se pozornost da je sporazumima o zajedničkom izlasku na izbore, između ostalog, potrebno jasno i nedvojbeno urediti način financiranja i sastavljanja obračuna zajedničkog izlaska na izbore, kao i raspodjelu sredstava koja se ostvaruju na temelju izbornih rezultata, kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe bili evidentirani u poslovnim knjigama te iskazani u financijskim izvještajima i izvještajima o financiranju izborne promidžbe u skladu s okvirom financijskog poslovanja i elementima računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija.

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 108.236,00 kn odnose se na rashode za usluge u iznosu od 60.190,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu od 29.395,00 kn te druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 18.651,00 kn.

Rashodi za usluge ostvareni u iznosu od 60.190,00 kn odnose se na rashode za usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 13.873,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 15.745,00 kn, komunalne usluge u iznosu od 7.578,00 kn, zakupnine i najamnine (naknada za korištenje poslovnog prostora sjedišta Stranke te zakup dvorana i javnih prostora upodružnicama) u iznosu od 22.061,00 kn te računalne usluge u iznosu od 933,00 kn. Rashodi za materijal i energiju ostvareni u iznosu od 29.395,00 kn odnose se na električnu energiju i plin u iznosu od 16.631,00 kn, uredski i potrošni materijal i sredstva za čišćenje u iznosu od 3.752,00 kn te materijal i sirovine u iznosu od 9.012,00 kn. Drugi nespomenuti materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 18.651,00 kn, a vrijednosno značajniji odnose se na članarinu koju Stranka plaća kao pridružena članica političke stranke europskih liberala ALDE u iznosu od 15.150,00 kn i reprezentaciju u iznosu od 3.271,00 kn.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 4.847,00 kn odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 3.626,00 kn te negativne tečajne razlike i zatezne kamate u iznosu od 1.221,00 kn.

– Manjak prihoda

Manjak prihoda za 2021. iznosi 102.809,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodnih razdoblja iznosi 65.634,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 168.443,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 116.926,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2021.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2021.	31. prosinca 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Financijska imovina	244.181,00	116.926,00	47,9
1.1.	Novac u banci i blagajni	84.293,00	6.026,00	7,1
1.2.	Potraživanja za prihode	159.888,00	110.900,00	69,4
	Ukupno imovina	244.181,00	116.926,00	47,9
2.	Obveze	309.815,00	285.369,00	92,1
2.1.	Obveze za rashode	149.927,00	174.469,00	116,4
2.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	159.888,00	110.900,00	69,4
3.	Vlastiti izvori	-65.634,00	-168.443,00	256,6
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	244.181,00	116.926,00	47,9

Ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2021. manja je za 127.255,00 kn ili 52,1 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine.

Vrijednosno značajnija financijska imovina odnosi se na potraživanja za prihode u iznosu od 110.900,00 kn, odnosno na dospjela potraživanja za članarine iz prijašnjih godina (iz 2019. u iznosu od 49.700,00 kn te iz 2020. u iznosu od 61.200,00 kn.). U odnosu na početak 2021. potraživanja za članarine manja su za 48.988,00 kn ili 30,6 % jer su u 2021. naplaćena potraživanja u iznosu od 1.100,00 kn i otpisana potraživanja za članarine iz 2018. u iznosu od 47.888,00 kn. Spomenuta potraživanja otpisana su prema Odluci Stranke iz prosinca 2021. zbog zastare na temelju članka 226. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21).

Obveze u iznosu od 285.369,00 kn odnose se na odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu od 110.900,00 kn (obračunane članarine za 2019. i 2020. koje nisu naplaćene) i obveze za rashode u iznosu od 174.469,00 kn.

Vrijednosno značajnije obveze za rashode odnose se na obveze za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 124.722,00 kn (prema Sporazumu o zajedničkom izlasku na izbor zastupnika u Hrvatski sabor koji su zaključili Stranka i Socijaldemokratska partija Hrvatske), obveze za zaposlene u iznosu od 37.285,00 kn i obveze prema dobavljačima u iznosu od 11.710,00 kn. Obveze za financiranje izborne promidžbe odnose se na Prijedlog dodatka Sporazumu o zajedničkom izlasku na parlamentarne izbore u 2020., koji je politička stranka – nositelj koalicijskog sporazuma uputila Stranci koncem listopada 2020. i kojim je, između ostalog, utvrđena obveza Stranke za uplatom sredstava u iznosu od 124.722,00 kn za financiranje izborne promidžbe. Stranka osporava navedeni obračun jer iznosi udjela sudionika koalicijskog sporazuma u ukupnim rashodima za izbornu promidžbu nisu utvrđeni tijekom izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor te su obračunani rashodi za financiranje izborne promidžbe koji se odnose na Stranku znatno veći u odnosu na planirana sredstva za izbornu promidžbu.

Prema podacima Stranke, od ukupnih obveza iskazanih koncem 2021., dospjele obveze iznose 162.759,00 kn, a nedospjele 11.710,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) podmirene su obveze prema dobavljačima i zaposlenima (obveze za plaću za prosinac 2021.) u ukupnom iznosu od 36.081,00 kn ili 20,7 % ukupnih obveza.

Vlastiti izvori iskazani u negativnom iznosu od 168.443,00 kn odnose se na manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2021.

Postupci revizije provedeni su od 22. kolovoza do 15. studenoga 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
7. Statut
8. Pravilnik o financijskom poslovanju (rujan 2017.) i Izmjene i dopune Pravilnika o financijskom poslovanju (prosinac 2019.)

9. Etički kodeks
10. Odluka o visini članarine članova Stranke i Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o visini članarine članova Stranke
11. Odluka o korigiranju članarine državne dužnosnice
12. Odluka o korigiranju članarine vijećnicima Stranke u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
13. Program rada i Financijski plan za 2021. te Izmjene i dopune Financijskog plana
14. Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika
15. Odluka o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
16. Odluke o raspoređivanju sredstava za redovito godišnje financiranje političkih stranaka iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz 2021. (Bjelovarsko-bilogorska županija, gradovi Velika Gorica, Kraljevica i Krapina te općine Malinska-Dubašnica i Štefanje).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz proračuna, članarinama i članskim doprinosima i dobrovoljnim priložima (donacijama). Također, obavljena je provjera ulaznih računa te dokumentacije u vezi s rashodima za promidžbu i informiranje, drugim materijalnim rashodima (zakupnine i najamnine, usluge telefona i pošte, reprezentacija, rashodi za energiju i materijal), rashodima za zaposlene i drugim rashodima. Obavljeni su razgovori s odgovornim osobama Stranke i pribavljena obrazloženja u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2021.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2021. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

1. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

1.1. Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Pojedini prihodi, rashodi, potraživanja i obveze nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima prema propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u iznosu od 18.780,00 kn, od čega se na prihode za redovito godišnje financiranje odnosi 11.280,00 kn, a na prihode za financiranje izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i članova vijeća mjesnih odbora 7.500,00 kn. Stranka je osvojila vijećničke mandate u predstavničkim tijelima šest jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Bjelovarsko-bilogorske županija, gradovi Velika Gorica, Krapina, Kraljevica te općine Malinska-Dubašnica i Štefanje) u kojima ima ukupno sedam vijećnika. Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 11.280,00 kn ostvareni su iz proračuna tri grada (Velika Gorica, Krapina i Kraljevica) i Općine Malinska-Dubašnica te Bjelovarsko-bilogorske županije.

Prihodi iz proračuna dvije jedinice lokalne samouprave (Općina Štefanje i Grad Velika Gorica) u iznosu od 4.447,00 kn, koji su ostvareni prema odlukama navedenih jedinica lokalne samouprave o redovitom godišnjem financiranju u 2021., nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima, iako su doznačeni na račun Stranke u prosincu 2021. Također, u poslovnim knjigama nisu evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za prihode iz proračuna jedne jedinice lokalne samouprave (Općine Malinska-Dubašnica) za redovito godišnje financiranje u iznosu od 690,00 kn.

Rashodi za zaposlene evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u iznosu od 254.174,00 kn. Odnose se na rashode za plaće, doprinose na plaće te druge rashode za zaposlene. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima rashodi i obveze za plaću za svibanj 2021. u iznosu od 12.938,00 kn su evidentirani, odnosno iskazani dva puta (plaća je isplaćena jednom), a rashodi za novčanu nagradu za rezultate rada, koja je isplaćena na račun zaposlenika u prosincu 2021., u iznosu od 3.000,00 kn nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima.

Zbog navedenog, ukupni prihodi u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u iznosu od 482.472,00 kn, umjesto u iznosu od 486.919,00 kn, a ukupna potraživanja u iznosu od 110.900,00 kn, umjesto u iznosu od 111.590,00 kn. Također, ukupni rashodi u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u iznosu od 585.281,00 kn, umjesto u iznosu od 575.343,00 kn, obveze u iznosu od 174.469,00 kn, umjesto u iznosu od 161.531,00 kn, manjak prihoda u iznosu od 102.809,00 kn, umjesto u iznosu od 88.424,00 kn, a manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 168.443,00 kn, umjesto u iznosu od 154.058,00 kn.

Nadalje, dio rashoda koji se odnose na prijenos/uplatu sredstava političkim strankama – koalicijskim partnerima i kandidatima na lokalnim izborima u iznosu od 45.756,00 kn u poslovnim knjigama evidentiran je u okviru ostalih rashoda, dok je u financijskim izvještajima iskazan u okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja.

Odredbama članaka 3. i 7. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da se poslovanje neprofitne organizacije treba temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti, a računovodstvo na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija (osiguravanje prikazivanja podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora). Prema odredbama članka 28., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitnih organizacija.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati točne podatke po vrstama prihoda, rashoda, potraživanja i obveza kako bi financijski izvještaji pružili objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Stranka je u cijelosti prihvatila Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2020., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2021. utvrđeno je da je postupljeno prema svim nalogima i preporuci.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuka iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Planiranje	2020.	Donijeti financijski plan u kojem mora biti vidljiv planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga neprofitna organizacija ostvariti na 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan, a koji se sastoji od prenesenog manjka, odnosno viška iz prethodnih godina i očekivanog manjka, odnosno viška za godinu koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan.	31. prosinca 2021.	provedeno
2.		2020.	U slučaju ostvarenja značajnih odstupanja u odnosu na plan donijeti izmjene i dopune financijskog plana po postupku za donošenje financijskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	31. prosinca 2021.	provedeno
3.	Potraživanja	2020.	Poduzimati učinkovitije mjere za naplatu potraživanja, odnosno članarina.	31. prosinca 2021.	provedeno

1.2. Stranka je prihvatila status naloga i preporuke iz prošle revizije.